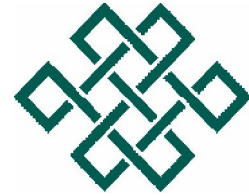

EUROPOS SĄJUNGA
Europos fondas trečiųjų
šalių piliečių integracijai

EUROPOS FONDO TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIŲ INTEGRACIJAI LIETUVOJE
2009 M. METINĖ PROGRAMA

PROJEKTAS

**REGIONINIŲ SOCIALINĖS PARTNERYSTĖS
TINKLŲ KŪRIMAS LIETUVOJE**

Viešoji įstaiga Nacionalinė regionų plėtros agentūra 2010 metais įgyvendino Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai Lietuvoje 2009 m. metinės programos projektą „Regioninių socialinės partnerystės tinklų kūrimas Lietuvoje“. Projekto tikslas - paskatinti regioninių socialinių bendradarbiavimo ir partnerystės tinklų kūrimą Lietuvoje, tobulinant imigracijos ir integracijos politikos priemones.

Pagrindiniai projekto uždaviniai:

- Užtikrinti atvirą ir veiksmingą bendravimą ir partnerystę tarp regioninių socialinių partnerių įvairiais imigrantų integracijos efektyvinimo/tobulinimo klausimais, regioninius socialinės partnerystės tinklus;
- Plėtoti ir koordinuoti partnerystės ryšius tarp regioninių socialinių partnerių tinklų imigracijos efektyvinimui ir užsienio ekspertų.
- Išsiaiškinti, atskleisti regioninių socialinių partnerių tinklų ir kitų suinteresuotų šalių pozicijas bei pasiūlymus imigracijos gerinimui ir parengti rekomendacijas politikos kūrėjams.

Socialinės partnerystės tinklas – tam tikrų įgūdžių turinti įvairių institucijų grupė, kuri siekia bendro tikslo - padėti asmenybei spręsti išskylančias socioedukacines problemas, ugdyti ar tobulinti turimus sociokultūrinius, mobilumo įgūdžius, mokyti spręsti problemas ir integruotis besikeičiančiame pasaulyje. *Regioniniai socialinės partnerystės tinklai* – regiono, su imigrantais susijusių, socialinių partnerių bendradarbiavimo visuma: iniciatyvos, institucinė sąranga, patirtys. Regioniniai socialinės partnerystės tinklai **grindžiami ilgalaikiu bendradarbiavimu** tarp skirtingų socialinių partnerių, kuri skatina ir stiprina imigrantų integracijos regione interesų suderinamumas.

Regioninis skirstymas projekto įgyvendinimo metu siejamas su penkiais regioniniais Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmais: Šiaulių, Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Klaipėdos. Socialinės partnerystės tinklo kūrimui naudotas modelis „Iš apačios į viršų“, kuriame partnerystės

regioniniu lygmeniu įkūrimas ir įgyvendinimas yra vis augančio ir besiplečiančio bendradarbiavimo tarp socialinio tinklo partnerių mikro lygmeniu rezultatas.

Projekto įgyvendinimo metu socialinių partnerių tinklo atstovai dalyvavo Delfi grupėje. Atsisakant išankstinių teorinių hipotezių, orientuotasi į praktinės patirties ekstrahavimą, aprašymą (deskripciją), kategorizavimą. Tyrimo esmė - ne kiekybinių, o kokybinių, t.y. subjektyvių duomenų (patirčių ir nuomonių) analizė. Naudojamas delfi metodas, kurio įvairios variacijos mokslinėje literatūroje dar vadinamas grupės sutarimo, grupės kreatyvumo, grupinės diskusijos metodu. Delfi metodu, grindžiant grupės narių, kurie yra nagrinėjamos problemos dalyviai, nuomone, parengiamos socialinių pokyčių sprendžiant nagrinėjamą problemą kryptys. Naudota konkreti Prancūzijoje sukurta ekspertinių vertinimų metodika.

DELFI GRUPĖS IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

Imigranto integracija į Lietuvos visuomenę kelia naujus iššūkius, susijusius tiek su visos visuomenės raida, tiek su imigravusio asmens trajektorijomis ir visuomeniniu dalyvavimu jam naujoje Lietuvos visuomenėje. Akivaizdu, kad plečiantis imigracijos reiškiniai, auga ir visuomenės daugiakultūriškumas. Visuomenėje daugėja kitataučių, kurie neretai atsineša savo bendravimo įpročius, vertybes, poreikius. Lietuva negali į tai nereaguoti, dar daugiau, privalu reaguoti taip, kad į šalį atvykę asmenys būtų gerai priimti, nes akivaizdu, jei imigrantai patirs regimas ir neregimas kliūtis, atstūmimą ir atskirtį, jų integracija taps problemiška.

Ypač svarbu:

- svetingos Lietuvos gyventojų nuostatos,
- tinkamas specialistų parengimas,
- institucijų prieinamumas,
- aiški socialinė politika.
- Socialinė partnerystė yra esminis principas, numanantis imigracijos proceso dalyvių įvairias sąveikas, reikšmingus sprendimus, aktyvias veiklas.

IŠVADOS	REKOMENDACIJOS
<p>1. Telkiamasis ties baziniais imigranto poreikiais yra vienas iš esminių imigrantų integracijos veiksnių. Čia kertiniais dalykais tampa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – imigranto ir institucijų susikalbėjimas (kalbų mokėjimo klausimas), – kultūrinių skirtumų pripažinimas, – esminė informacija imigrantui, – tarnybų prieinamumas, 	<p>Imigrantų ir institucijų atstovų susikalbėjimui - kalbų mokymais, r pagalbinių priemonių galimybės.</p> <p>Imigrantas turi turėti galimybę nesunkiai susirasti ir pasinaudoti lietuvių kalbos kursais.</p> <p>Tarnybų darbuotojai specialistai privalo turėti pagalbines priemones (susikalbėjimo žodynus, vertėjo paslaugas) arba patys mokėti bent vieną užsienio kalbą.</p> <p>Tarnyboje darbuotūsi skirtingomis užsienio kalbomis galintys bendrauti specialistai.</p> <p>Kultūrinių skirtumų klausimas suponuoja konkrečių tolerancijos ugdymo priemonių įgyvendinimą: televizijos ir radijo laidos lietuviams apie kitų tautų savybes, įvairiausi renginiai numatant ne monokultūrinį, o</p>

<ul style="list-style-type: none"> – individuali imigrantui, pagalba – konsultavimas dėl del apgyvendinimo. 	<p>daugiakultūrinį dalyvavimą, kur skirtingų tautų žmonės asmeninio kontakto būdu gali geriau vienas kitą pažinti ir suprasti.</p> <p>Imigrantams taip pat būtinas lietuvių kultūros (istorijos, papročių, elgsenos) kursas, kuris gali būti integruotas kartu su kalbos kursais.</p> <p>Esminės informacijos pateikimas imigrantui, pradedant specializuotais internetiniais tinklapiais, lankstinukais su reikalingiausia informacija ir didinant socialinių, medicininių, švietimo, viešojo sektoriaus institucijų atvirumą bei prieinamumą.</p> <p>Individuali pagalba: individualus konsultantas, padedantis imigrantui susiorientuoti lietuviškoje socialinėje, kultūrinėje, institucinėje aplinkoje, priėti prie esamų ar prisidėti prie naujų resursų kūrimo.</p>
<p>Telkiamasis ties imigrantų gyvenimo kokybe yra kitas esminis imigranto integracijos į Lietuvos visuomenę veiksnys. Deja, delfi grupė neišskyrė požymių, kurie apibūdintų tokį svarbų veiksnį kaip pasirinkimų kūrimas imigrantui.</p>	<p>Pasirinkimų kūrimas: įvairių galimybių imigrantams numatymas. Imigracija ir jos politika Lietuvoje yra dar labai ankstyvoje fazėje, tuo tarpu pasirinkimų kūrimas kaip veikla labiau priskirtina labiau pažengusioms imigracijos srautais ir sprendimais šalims.</p> <p>Imigranto gyvenimo kokybė numano, kad aktualizuojamas imigranto atsineštos kompetencijos (profesinės, asmeninės, bendrosios ir pan.). Todėl svarbus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - individualus konsultavimas, - turimų kompetencijų atpažinimas, - imigranto nukreipimas viena ar kita profesine ar socialine kryptimi. <p>Socialinių tinklų kūrimas - esminė priemonė plėtoti sėkmingą imigranto integraciją, be kurių imigrantas atsiduria tikrame visuomenės užrėbyje (sukuriamos realios visuomeninės problemos).</p> <p>Bendruomenių kūrimas ir palaikymas. Bendruomenių formos gali būti labai įvairios: formalios ir neformalios, tautiniu ir netautiniu (interesų, profesinių ir pan.) pagrindu.</p> <p>Bendruomenės turėtų būti atviros, sąveikautų su aplinka.</p>
<p>Susitelkimas ties kaimynyste, bendruomenės vystymu ir politika yra dar vienas esminis imigrantų veiksnys. Čia kol kas dar mažai aktualizuojamas visa aprėpiantis darbas, tačiau mažai aktualizuojamas dėl to, kad imigracijos mastai dar nėra dideli.</p> <p>Kol kas ši tema nėra aktualizuojama, tačiau akivaizdu, kad didėjant imigracijos mastams, augs ir šie socialinio jautrumo klausimai. Nesprendžiami jie gali sukelti dideles problemines situacijas, kurios gali atsigręžti į pačią Lietuvos visuomenę.</p>	<p>Visa aprėpiantis darbas numano jautrias socialines imigrantų situacijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – imigrantų vaikų tinkamas įsiliejimą į Lietuvos švietimo sistemą, – pagyvenusių asmenų ar sergančių asmenų socialinę ir medicininę globą. – kova prieš diskriminaciją, orientuota į teigiamos daugiakultūrinės patirties konstravimą. – Savanorystės plėtojimas šioje srityje. Lietuvių savanorių įtraukimas (panaudojant NVO, studentų praktikas) leistų plėtoti minėtą individualų konsultavimą, didinti imigrantų prieinamumą prie resursų. – Į savanorišką veiklą įtraukti jau sėkmingai integravusiuosius imigrantus. – Sėkmingai integravęsi imigrantai gali dirbti ne tik savanoriškais pagrindais, bet ir gali būti įdarbinti į su imigrantais dirbančias tarnybas. – Svarbu ir atskaitomybe grįstų rezultatų siekimas, kai sukuriama stebėsenos ir įsivertinimo sistema, leidžianti tiek specialistams, tiek patiems imigrantams atlikti integracijos proceso savianalizę siekiant didesnio imigranto savarankiškumo ir sociokultūrinės aplinkos prieinamumo.
<p>Atpažinta vietos institucijų atsakomybės ir veiklų svarba.</p>	<p>Būtina: vietos savivaldos institucijose inicijuoti diskusijas apie</p>

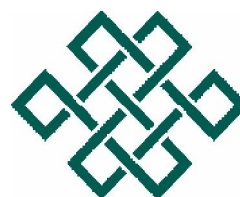
<p>Neišvengiamai imigracijos procesus sprendžia vietos institucijos – savivaldybės ir seniūnijos – todėl ir jose turi būti atpažintos atsakomybės, veiklos, priemonės.</p>	<p>imigracijos procesus jų teritorijose, ieškoti problemų prevencijos būdų, didinti viešųjų paslaugų prieinamumą, plėtoti bendruomeniškumą.</p>
<p>Finansiniai imigranto situacijos sprendimai turi būti apmąstomi bei diskutuojami jau šiandien, savivaldos institucijose bei nacionalinės politikos lygmenyje.</p>	<p>Vienaip ar kitaip finansinė parama imigrantams bus skirstoma, ir, kol nėra aiškių finansų skirstymo instrumentų, atlikti imigrantų finansinės paramos galimybių analizės.</p>
<p>Sisteminis imigracijos reiškinio pažinimas numano, kad imigracijos klausimai turi būti reflektuojami iš esmės, ne trumpalaikių projektų ir kitų iniciatyvų metu, bet nacionalinės politikos mastu. Esminiai principai ir priemonės būtų atpažįstamos visų bei realizuojamos konkrečioje imigranto integracijos praktikoje.</p>	<p>Labai svarbu užsienio patirties analizė: identifikuojant nesėkmingos ir sėkmingos patirties aspektus, projektuojant nesėkmingos patirties pamokas Lietuvai sėkmingos patirties perkėlimo į Lietuvą galimybes.</p>
<p>Delfi grupės patirtis parodė, kad ypač svarbu dabartiniame etape atlikti imigracijos atvejų Lietuvoje analizes. Imigrantų atvejai yra labai skirtingi, negalima visus imigrantus sudėti į vieną klasterį, sutraukti į vieną tipą.</p>	<p>Būtina identifiкуoti ir ištirti bent dešimt skirtingų imigracijos atvejų, nuo ypač nesėkmingos iki ypač sėkmingos. Tokia analizė leistų ne tik atskleisti imigrantų charakteristikas, bet ypač leistų identifiкуoti Lietuvos vertybių ir įpročių, viešojo sektoriaus (švietimo, socialinių ir pan.) paramos sistemų prieinamumo, profesinio išitraukimo į darbo rinką ypatybes, atitinkamai daryti poveikį joms įvairiomis intervencijos formomis.</p>

Įgyvendinto Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai Lietuvoje 2009 m. metinės programos projekto „Regioninių socialinės partnerystės tinklų kūrimas Lietuvoje“ veiklų tęstinumui užtikrinti bei socialinių partnerių tinklo įgalinimui parengtas projektas Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai Lietuvoje 2010 m. metinei programai, kuri partneriai planuoja įgyvendinti 2011 metais.

Projekto partneriai:

Viešoji įstaiga
Nacionalinė regionų plėtros agentūra

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija

LIETUVOS PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ
ASOCIACIJA